

Motion till riksdagen 2010/11: MJ368

av Tuve Skånberg (KD)

Österlens sandstränder och biogasproduktion av tång

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om biogasproduktion och att främja rensning av tång på Österlens sandstränder.

Motivering

Östersjön är ett grunt hav med ett medeldjup under 30 m. Det är därför mycket känsligt för föroreningar, och det är allmänt bekant att trots det senaste årtiondets ansträngningar att minska utsläppen i Östersjön går förändringarna allt för långsamt. Eftersom södra Östersjön är särskilt grund är den dessutom mer utsatt för föroreningarna.

Hanöbukten och Skånes östra kust lider i dag svårt av övergödning, som bl.a. yttrar sig i en kraftig tillväxt av alger och tång eller sjögräs. Denna blandning av tång och sjögräs ligger som väldiga sjok vid strandkanten på Österlen. Inte sällan sträcker sig tångbältet 5 m upp på stranden och 10–15 m ut i vattnet, kilometer efter kilometer av stranden.

Turismens värde för Österlen är stort, och våra sandstränder är en av de största turistattraktionerna. Att vårda och rensa sandstränderna är därför av största betydelse.

Men när tången och algerna i sommarvärmens ruttnar till en lilafärgad stinkande smet innebär detta avsevärda olägenheter, varav man kan nämna situationen för fritids- och yrkesfisket, turismen och badgästerna, och inte minst för de kustboendes svåra sanitära situation – när de bokstavligen bor bredvid en ruttnande och svavelstinkande sophög. Men det som i Österlens fiskelägen och badstränder är ett besvärande problem, är ju – sett ur en annan och mer positiv synvinkel – samtidigt en stor tillgång.

Fel! Okänt namn på

Tång är nämligen ett mycket bra jordförbättringsmedel. Före handelsgödselns tid stod tångtäkt på Österlens stränder högt i pris hos bönderna. Markerna skiftades så att bönderna fick smala tegar ned mot havet – allt för att få rätt till tångtäkt. I dag bärgas ingen tång, trots att tången är mycket lättillgänglig längs de långgrunda stränderna. Studier visar också att tången innehåller för stora mängder tungmetaller och därför behöver genomgå en förädlingsprocess innan den kan spridas i gödnings syfte.

Det mest intressanta är kanske därför att det i dag finns en möjlighet att i ett steg mellan stranden och lantbruket, återvinna den energi som ligger dold i tång och alger genom biogasproduktion. Samtidigt plockas då stora mängder kväve och fosfor upp ur havet, och rötresterna kan sedan användas som gödningsmedel. Ny miljöteknik har utvecklats som gör detta fullt möjligt, och Trelleborgs kommun har – genom försöksverksamhet och ingående studier – visat sig ligga i framkant inom detta område.

Enligt uppgifter från kommunens hemsida skulle ett års skörd av tång och alger längs med Skånes sydkust kunna utnyttjas för biogasproduktion motsvarande ca 7 000 villors uppvärmning, dvs. drygt 100 GWh per år. Och med förbättrade uppsamlingstekniker skulle ännu större mängder kunna samlas upp, uppger kommunen.

Mot bakgrund av att arbetet för att minska övergödningen av Östersjön annars kostar stora summor pengar är det välkommet om miljöarbetet på detta sätt istället kunde bli vinstgivande.

Enligt de studier som Trelleborgs kommun låtit genomföra har detta också positiv inverkan på övergödningen, då ca 30 ton fosfor och 1 000 ton kväve skulle kunna lyftas ur havet årligen om tång och alger samlas in bara på en yta av 150 hektar i Trelleborgs kustzoner.

Sverige har enligt Helcoms handlingsplan för Östersjön förbundit sig att minska utsläppen av fosfor och kväve till Östersjön med 290 ton respektive 20 780 ton årligen. Om tång och alger samlades in längs med hela kuststräckan Malmö–Simrishamn för att återvinnas på detta sätt skulle 20 respektive 30 procent av detta åtagande vara genomfört – utan någon egentlig kostnad!

Trelleborgs kommun undersöker nu möjligheten att använda delar av sina avloppsreningsverk för att utvinna biogas ur tång och alger, då det där även finns slam att tillgå för processen. Samtidigt kunde alger användas i reningsprocessen av vattnet, för att därefter ingå i rötningen och biogasproduktionen.

Det vore en miljö- och nationalekonomisk vinst om ett samarbete kring dessa processer kunde inledas mellan kustkommunerna i Skåne. Att samla in tång längs Skånes kust skulle kunna vidare kunna ingå som ett led i Sveriges nationella åtagande om att minska övergödningen av Östersjön. Därför bör också staten ta ett ansvar för en utbyggd biogasproduktion där tång och alger nyttjas.

Stockholm den 25 oktober 2010

Tuve Skånberg (KD)